

STORA UTSKOTTETS betänkande nr 19/1970-71
Framst.nr 39/1970. med anledning av landskapsstyrelsens fram-
ställning till Ålands landsting med förslag
till landskapslag om Ålands folkhögskola.

Landstinget, som i ärendet fått mottaga lagutskottets betänkande nr 14/1970-71, har däröver inbegärt stora utskottets utlåtande.

Efter behandling av ärendet har stora utskottet, som hört rektor Sten-Erik Fagerlund, beslutat omfatta det i lagutskottets ovannämnda betänkande framställda förslaget med följande ändringar:

10 §. Lagutskottet har ansett att ordförande och viceordförande i direktionen kunde väljas bland direktionens alla medlemmar och att elevrepresentanterna sålunda skulle vara likvärdiga medlemmar i denna. Med beaktande av att största delen av eleverna dock icke fyllt 20 år d.v.s. är omyndiga, måste elevrepresentationen samtidigt ses i belysningen av bestämmelserna rörande ommyndigs rättsliga handlingsförmåga, vilka åter faller under rikets lagstiftningsbehörighet. Vad särskilt ordförande- och viceordförandeposterna beträffar bör observeras att till dem hör rätten att utåt företräda direktionen och teckna dess namn i alla förekommande rättshandlingar. Sålunda stadgas t.ex. i föreningslagen att förening i förhållande till tredje man eller inför myndighet ej får företrädas av ommyndig person. Vidare uttalas att styrelsens ordförande automatiskt tecknar föreningens namn, ifall ej i stadgandena annorlunda bestämmes. Av dessa orsaker måste bl.a. styrelseordförandena i åländska ungdomsföreningarna vara myndiga personer. Redan för den skull anser stora utskottet att ordföranden och viceordföranden i folkhögskolans direktion bör ha fyllt 20 år då det knappast kan vara ändamålsenligt att fränkänna dem rätten att utåt representera direktionen. Härigenom bortfaller också det främsta motivet för att valet av ordförande och viceordförande skulle överlätas åt direktionen. Mot lagutskottets förslag talar också den omständigheten att inte heller rektor lämpligen bör vara ordförande i direktionen.

På grund härav har stora utskottet i princip omfattat landskapsstyrelsens förslag till utformning av 10 § 1 mom.

För att bereda eleverna bättre möjlighet att utse sina representanter i direktionen, har stora utskottet föreslagit att detta bör ske inom november månad i stället för oktober och att mandatperioden på motsvarande sätt skulle framskjutas med en månad och begynna den 1 december. Dessutom har stora utskottet funnit det påkallat föreslå att i den nya lagen på samma sätt som hittills skulle inryckas en bestämmelse om när direktionen skall anses vara beslutför, vilket skulle ske då sex medlemmar, bland dem ordföranden eller viceordföranden, är när-

varande (4 mom.). Slutligen har stora utskottet med avseende å förtydligande föreslagit intagande av stadgandet i 9 § 3 mom. i den nuvarande folkhögskolelagen, vari uttalas att beslut fattas med enkel majoritet och att ordförandens rört är avgörande vid lika röstetal utom vid val, då lotten avgjorde. Stadgandet har inskjutits som ett nytt 5 mom.

15 §. Stora utskottet har ansett det ändamålsenligt att i 2 mom. återinföra landskapsstyrelsens mot motsvarande rikslagstiftning svarande förslag om möjlighet att tilldela sökande som tidigare erhållit utnämningssbrev (stadfästelsebrev) för rektors- eller lärarbefattning vid folkhögskola, fullmakt på tjänsten redan före provtidens utgång. Enligt stora utskottets förmenande borde sagda möjlighet beredas även den som tidigare erhållit utnämningssbrev för lektorstjänst vid gymnasium. Samtidigt har utskottet ansett att 3 mom. enligt landskapsstyrelsens förslag skulle bibehållas.

19 §. Mot bakgrunden av de internordiska strävandena om höjande av folkhögskolestuderandenas ålder och det praktiska förhållandet, redan i dag, har stora utskottet i fråga om inträdesåldern stannat för att sökande till första årskursen före utgången av det löpande kalenderåret bör ha fyllt 17 år och på motsvarande sätt 18 år för inträde i andra årskurser. Samtidigt har stora utskottet dock funnit det viktigt att också studiebegåvade 16-åringar bör kunna vinna inträde i skolan, varför utskottet återinfört stadgandet i 4 mom. i landskapsstyrelsens förslag som ett nytt 3 mom.

26 §. Med beaktande av att stora utskottet återinfört 15 § 3 mom. i förslaget bör hänvisning till sagda paragraf gälla 2-3 mom.

Slutstadgandet. Stora utskottet har funnit det ändamålsenligt att införa en bestämmelse om att den tidigare direktionens uppdrag skall fortfara till dess ny direktion blivit tillsatt enligt den nya lagen.

Med hänvisning till det ovan anförda får utskottet, som för justeringsutskottet önskar påpeka att i 14 § förekommande ordet "ordinarier" torde ersättas med "ordinarie" förty vördsamt föreslå

att Landstinget måtte antaga det i landskapsstyrelsens framställning ingående lagförslaget sålydande:

L a n d s k a p s l a g
om Ålands folkhögskola.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 kap.

Allmänt.

1-2 §§.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

-3-

3 §.

(Likasom i lagutskottets betänkande).

4 §.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

2 kap.

Årskurser.

5-7 §§.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

3 kap.

Ämneskurser.

8-9 §§.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

4 kap.

Förvaltning.

10 §.

Den närmare tillsynen över folkhögskolans verksamhet och dess angelägenheter handhaves av en direktion. Landskapsstyrelsen utser ordförande, viceordförande och två medlemmar i direktionen samt Ålands folkhögskolas elevförbund en medlem, samtliga för fyra år räknat från den 1 december efter valet. Folkhögskolans rektor eller vid förfall för honom prorektorn ingår som självskriven medlem och sekreterare i direktionen.

De studerande vid folkhögskolan utser inom november månad två medlemmar i direktionen för tiden från den 1 december till den 30 därpåföljande november samt två ersättare för dem. Elevrepresentanterna utses genom val, varvid alla studerande är röstberättigade och valbara. Valet förrättas av en valnämnd, bestående av en lärare och två studerande. Rektor utser valnämnd och övervakar dess verksamhet. Vid valet skall i tillämpliga delar iakttagas vad om allmänna val är stadgat såsom landskapsstyrelsen närmare föreskriver.

Direktionens uppdrag fortfar till dess ny direktion blivit tillsatt.

Direktionen är beslutför, då sex medlemmar, bland dem ordföranden eller viceordföranden är närvarande.

Beslut fattas med enkel majoritet. Vid lika röstetal avgör ordförandens röst, vid val dock lottning.

Till direktionens medlemmar erlägges sammanträdesarvode såsom för landskapets kommittéer.

11-12 §§.

(Likasom i lagutskottets betänkande).

5 kap.

Lärare och annan personal.

13-14 §§.

(Likasom i lagutskottets betänkande).

15 §.

(1 mom. likasom i lagutskottets betänkande).

Rektor och lärare utses av landskapsstyrelsen sedan skolans direktion avgivit utlåtande om sökandens kompetens och lämplighet till en början på två provår, efter vilkas utgång åt honom skall utfärdas fullmakt på tjänsten, därest han befinnes uppgiften vuxen och lämplig för tjänsten. Sökande, som tidigare erhållit utnämningssbrev för rektors- eller lärartjänst vid folkhögskola eller gymnasium, må redan före provtidens utgång tilldelas fullmakt på tjänsten.

(3 mom. likasom i landskapsstyrelsens framställning).

16-18 §§.

(Likasom i lagutskottets betänkande).

6 kap.

Studerande.

19 §.

(1 mom. likasom i lagutskottets betänkande).

Av den som antages till första årskursen fordras, att han fullgjort sin läroplikt eller eljest förvärvat motsvarande kunskaper, samt att han före utgången av det löpande kalenderåret fyllt 17 år.

För inträde i andra årskursen fordras att sökanden genomgått första årskursen vid skolan eller en grundkurs om minst 24 arbetsveckor vid egentlig folkhögskola i riket eller på annat sätt inhämtat motsvarande mått av kunskaper och färdigheter samt att han före utgången av det löpande kalenderåret fyllt 18 år.

(4 mom. likasom 5 mom. i landskapsstyrelsens framställning).

20-21 §§.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

22 §.

(Likasom i lagutskottets betänkande).

7 kap.

Särskilda bestämmelser.

23 §.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

24 §.

(Likasom i lagutskottets betänkande).

-5-

25 §.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

26 §.

I landskapsstyrelsens beslut i ärenden, som avses i 15 § 2-3 mom. må ändring icke sökas genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 1971.

Genom denna lag upphäves landskapslagen den 16 april 1952 angående Ålands folkhögskola (21/52). Dock skall den tidigare direktionens uppdrag fortfara till dess ny direktion blivit tillsatt enligt denna lag.

Mariehamn, den 12 december 1970.

På stora utskottets vägnar:

Albin Johansson
ordförande

./ Erik Rask
sekreterare.

Närvarande i utskottet: ordföranden Albin Johansson, viceordföranden Alarik Häggblom, ledamöterna Gustav Adolf Boman (delvis), Olof M. Jansson (delvis), Sven Friberg (delvis), Sven Lemberg (delvis), Börje Hagström, Erik Lundqvist (delvis), Carl Karlsson och Elmer Jansson samt ersätarna Peder Söderström och Torvald Söderlund (delvis).